

Indkomsters Vedkommende. Til den anden Kategori af overordentlige Indkomster henregner jeg saadanne, som har det Særpræg, at de belaster det danske Samfund, og jeg medtager her f. Eks. de højt opstegne Fragter, der bevirker en overordentlig Fordyrelse af Priserne paa de almindelige Livsfornødenheder. Til denne Kategori henregner jeg derfor for en Del den danske Skibsfart. Jeg understreger stærkt „for en Del“, idet jeg i denne Forbindelse kun ubetinget medtager den Del af Skibsfartens Virksomhed, der kan hidføre en direkte Forøgelse af Priserne paa Livsfornødenheder her i Landet. Dog mener jeg, at der under visse Omstændigheder kan blive Tale om delvis at medtage ogsaa en anden Side af Skibsfartens Virksomhed. Jeg mener, at hvis Fragterne for Transitindustriens Raastoffer stiger saa betydeligt, at der er et øjensynligt Misforhold mellem deres Højde og den Fortjeneste, den nævnte Industri, f. Eks. Landbrugsindustrien, kan have, kan det blive nødvendigt ogsaa at træffe Foranstaltninger, der tilsigter at hindre, at de nødvendige Raastoffer for Transitindustrien unødigt fordyres. Jeg vender mig nu til den af mig saakaldte anden Kategori af Indkomster og gør for disses Vedkommende den Betragtning gældende, at det, naar Fragterne stiger til noget ganske overordentligt, kan blive nødvendigt, eller rettere sagt bliver nødvendigt, for det danske Samfund at værgе sig. Der indtræder et Øjeblik, hvor man maa træffe Foranstaltninger af Hensyn til Almenvellet. Det forekommer mig at ligge i Sagens Natur, at være noget, hvorom man ikke skulde behøve at disputere, at Samfundet, hvis Fragterne ikke blót gik op til det Stade, de nu indtager, men til noget helt eksorbitant, vil være henvist til at gøre noget for at hindre den Kalamitet, at Livsvilkaarene helt forskydes for en Del af vor Befolkning.

Hvilke Veje der da kan følges, skal jeg søge nærmere at antyde. Den, der frembyder sig først, er selvfølgelig den at gøre Brug, hvis nødvendigt, af Grundlovens § 82, der tillader, at man, naar Almenvellet kræver det, anvender Ekspropriation. Jeg vilde i og for sig finde denne Fremgangsmaade fuldstændig forsvarlig, hvis den

kunde føre til Maalet. Det kan den imidlertid ikke. Naar Talen er om Skibsfarten, frembyder der sig en hel Række specielle Forhold, som vil bevirke, at der, hvis man eksproprierer Handelsflaaden helt eller delvis, saaledes at Staten selv driver Skibsfart, vilde fremkomme et Spild af Værdier saa stort, at man allerede af denne Grund — der er mange andre Grunde — maatte afvise Tanken om Ekspropriation og dermed følgende Statsdrift. Den næste Udvej, der frembyder sig, synes mig at være en Fragtregulering som den, Regeringen har forsøgt. Jeg behøver ikke at komme dybt ind derpaa. Regeringen har meldt Pas, Fragtudvalget har meldt Pas, og jeg tror, der vilde frembyde sig en Del af de samme Vanskeligheder, som møder os ved Statsdrift, og dertil andre, saa at Tanken paa Forhaand maa opgives. Den tredie Udvej forekommer mig at være den at paabyde, at danske Skibe ikke maa sejle fra Udland til Udland. Vi ved, at en saadan Plan har været overvejet eller gennemført i andre Lande, der er under alvorligere Forhold end vi. For os vilde et saadant Paabud, forekommer det mig, være utilraadeligt, idet ogsaa denne Forholdsregel uvilkaarligt vilde medføre et Spild af Værdier, som man bør undgaa, saa længe det er muligt.

Tilbage bliver da den Udvej at lægge en særlig Afgift paa Skibsfarten, en Afgift, som bl. a. kan anvendes til Nedsættelse af Prisen paa de Næringsmidler og andet, som er undergaaet en betydelig Prisforhøjelse paa Grund af de høje Fragter. Jeg finder det saa meget naturligere og forsvarligere, saa meget mere paakrævet at gaa til saadanne Foranstaltninger, som vi ved, at det danske Samfund allerede har gennemført en Række Foranstaltninger af samme Art som dem, der her paatænkes. Jeg skal blot pege paa Prisreguleringen paa Fødemidler, paa Opfodringsforbud og Udførselsforbud. Jeg ønsker dog at tilføje, at Regering og Rigsdag, hvis vi lægger en særlig Afgift paa Skibsfarten, efter min Mening ganske selvfølgelig maa have sin Opmærksomhed henvendt paa de Virksomheder, der med Hensyn til Fordyrelsen af Livsfornødenhederne ligner Skibsfarten. Det maa være retfærdigt, at ogsaa disse rammes paa samme